RUSKI INWALID

No. 8.

WTOREK. 13 Stycznia 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Kraiowe: Królestwo Polskie. z Warszawy. Wiadomości Zagraniczne: Prussy. Niemcy. Franciia. Angliia. Hiszpaniia. Włochy.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

Królestwo Polskie.

z Warszawy, 1 *Stycznia*.

Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiążę *Konstanty* powrócił dnia 29. z. m. wieczorem do tuteyszey stolicy z Petersburga.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza wszech Rossyy Króla Polskiego
&c. &c. &c.
Xiążę Namiestnik Królewski
w Radzie Stanu.

W uzupełnieniu przepisów tak Konwencyią Berlińską w d. $\frac{10}{22}$ Maia r. b. między Nayiaśnieyszym Cesarzem Wszech Rossyi Królem Polskim, a Nayiaśnieyszym Królem Jmcią Pruskim zawartą obiętych, iako też osnowy protokołu do teyże Konwencyi dołączonego, na przełożenie rapportem Kommissarza Naszego do spełnienia Konwencyi Berlińskiey wyznaczonego obięte, postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1. W stosunku do artykułu 4 Konwencyi Berlińskiey wyż z daty wymienioney, a w szczególności protokółu oneyże, winny bydź massy Pruskie aktami konferencyinemi d. $\frac{8}{20}$ Maia 1818 obięte z xiąg depozytowych i manuałów A. B. wymazane, gdyż te massy co do zaspokoienia interesseutów ciężarem Pruss pozostały. Akt konfereucyyny z dnia 1 m. b. między Kammissarzami do spełnienia Konwencyi Berlińskiey wyznaczonemi, obeymuie w szczególności też massy: z strony zaś Kommissarza Naszego wydane są Trybunałom stosowne oświadczenia i upoważnienia, co do wymazania mass tych z xiąg depozytowych i manuałów A. B.

Kommissyia Rządowa Sprawiedliwości przekonać się teraz winna o zadość uczynioniu z strony Trybunałów przepisowi powyższemu

Konwencyi Berlińskiey i iey protokółu, i złożyć Nam ma w swym czasie rapport o ścisłem zadośćuczynieniu wymienionemu przepisowi z strony Trybunałów

Art: 2. Wszelkie poszukiwania prawne przeciw Urzędnikom winnym zdawać rachunki, przeciw Administratorom depozytów i dzierżawcom dóbr Narodowych przez Rząd Pruski aż do traktatu Tylżyckiego użytym w prowincyiach przedtem Pruskich, późniey część Xięztwa Warszawskiego składaiących, umorzone są w moc przepisów art: XI. Konwencyi Berlińskiey, i wznowionemi bydź nie mogą. Dane przez nich rękoymie wymazanemi będą z xięgi hypotek i wraz z wszelkiemi aktami lub papierami za własność ich uznanemi, zwróconemi im zostaną. Że zaś przepis protokołu Konwencyynego w tym względzie wyraźnie stanowi:

»iż kaucyie dane przez zapisy hypoteczne iako bez żadnego skutku będące, uważanemi bydź powinny, i że zaraz po ratyfikacyi i ogłoszeniu Konwencyi, rozkazy wydanemi będą, ażeby dokumenta wydane były właścicielom, i z xiąg hypotecznych wymazane bez innych formalności.«

Zaczem do przepisów tych, tak Kommissyie Rządowe, iako też Izba główna obrachunkowa nie tylko ściśle zastosować się winny, ale nadto władze sobie podległe o przepisach powyższych zawiadomić maią; w szczególności zaś Kommissyia Rządowa Sprawiedliwości stosowne polecenia do władz wszystkich Sądowych i hypotecznych wyda, aby też w każdym zdarzonym przypadku ściśle do przepisów powyższych stosowały się.

Art: 3. W stosunku do aktu konferencyynego z dnia 9. m. b. między Kommissarzami do wykonania Konwencyi Berlińskiey spisanego, postępowanie w przedmiocie kaucyynym szczegółowo przepisanem zostało. Akt rzeczony Kommissyom Rządowym i Izbie głowney obrachunkowey w kopiach legalnych kommunikować polecamy, i też Kommissyie nietylko same ściśle podług tegoż przepisu zastosuią się, ale nadto władzom sobie podwładnym zastosowane do tego przepisy wydadzą.

Art: 4. Lubo extradycyie akt, depozytów, mapp, planów i kaucyi w ogóle iuż ukończonemi zostały, kiedy iednak szczegółowe do załatwienia przedmioty dotąd pozostały, i te są tey natury, iż tylko successive wykonanemi bydź mogą, za czem akt konferencyyny między Kommissarzami do wykonania Konwencyi Berlińskiey wyznaczonemi w dniu 11 teraźnieyszego miesiąca spisany, przedmiot rzeczony ostatecznie reguluiący, ma bydź Kommissyiom Rządowym, i Izbie główney obrachunkowey kommunikowanym, i też we wszystkiem do rzeczonego aktu nietylko postępowania swe zaregulować maią, ale nadto stosowne do tegoż aktu polecenia władzom sobie podwładnym wydadzą; w szczególności zaś Kommissyia Rządowa przychodów i Skarbu wyda rozkazy biórowi swemu likwidacyynemu, aby toż ściśle przepisy rzeczonego aktu wykonało.

Art: 5. Komitet extradycyyny co do przedmiotów z Prussami wyznaczony, z dniem ogłoszenia ninieyszego postanowienia, całkowicie rozwiązanym zostanie, i archiwum tegoż komitetu biórowi likwidacyynemu przy Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu ustanowionemu oddane bydź ma.

Art: 6. Wyznaczeni przez Nas do odbioru od Rządu Pruskiego extradycynych przedmiotów subdelegowani Kommissarze, oraz podobnież subdelegowani Kommissarze do segregacyi akt dla Pruss po Woiewództwach przez Nas wyznaczeni, również z dniem ogłoszenia ninieyszego postanowienia w działaniach swych ustaią; uzupełnienie bowiem przepisów art: 3 i 4 ninieyszego postanowienia, przez Urzędników i Oficyalistów do składu władz należących, do skutku doprowadzone bydź winno.

Wykonanie ninieyszego postanowienia Naszego wszystkim Kommissyiom Rządowym ile do którey należy, oraz Izbie obrachunkowey; umieszczenie zaś onegoż w Dzienniku praw, Kommissyi Rządowey Sprawiedliwości polecamy.

Działo się w *Warszawie* na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 14 Grudnia 1819 roku. (podpisano) *Zaiączek.*

Minister Prezyduiący w kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu (podpis:) J. *Węgleński.*

Radca Sekr: Stanu Jenerał Brygady (podpis:) *Kossecki.*

W dopełnieniu wyroku Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla Polskiego, Pana Naszego Miłościwego, z daty 5/17 Czerwca 1817 r. Osoby niżey wyrażone złożyły dowody swoie legitymacyyne, które to, iako z przepisami Artykułów wspomnionego wyroku zgodne, przez Senat approbowane zostały; za tem są aktualnemi w Królestwie Polskiem.

Hrabiami:

JWW. Stanisław *Potocki* Prezes Senatu, Minister Wyznań Religiynych i Oswiecenia Publicznego (Herbu Pilawa.)—Alexander *Potocki*, Koniuszy Wielki Koronny (Herbu Pilawa.) — Stanisław *Grabowski*, Senator Kasztelan i Stefan *Grabowski*, Jenerał woysk Polskich (z całą familiią Herbu Topor.)—Pius *Kiciński*, Senator Kasztelan (Herbu Rogala.)—Antoni *Ostrowski*, Poseł (z braćmi swemi.)—Antoni *Wołłowicz*, Senator Kasztelan.—Chryzostom *Mikorski*, z synami Romanem i Edwardem.—Antoni *Leduchowski*, Poseł. — Stanisław *Małachowski*, Senator Kasztelan. Franciszek *Stadnicki*. — Jan *Polityło*, Poseł.—Woyciech *Męciński*, Senator Kasztelan (Herbu Poray.)—Stanisław i Jan *Męcińscy*. Stanisław Witold *Alexandrowicz*.—Xawery *Brzostowski*, (Herbu Strzemie.) Jan *Grodzicki*.—Felix *Łubieński*.—Ignacy *Morski*.—Józef *Wodzicki*. Kajetan *Sierakowski*, Senator Kasztelan.—Ignacy *Zboiński*.—Stanisław *Wodzicki*, Senator Kasztelan.—Hiacenty *Jezierski*.—Jan *Małachowski*, Kanclerzyc.—Jan Nepomucen i Klemens *Kwileccy*. — Jan Nepom: *Małachowski*, Senator Woiewóda.—Józef, Ludwik i Onufry *Małachowscy*.—Alexander *Chodkiewicz*, Jenerał i Senator Kasztelan.—Józef i Maciey *Starzeńscy*.—Jan i Franciszek *Suchodolscy*.—Jan *Krukowiecki*, Jenerał woysk Polskich.—Wincenty Korwin *Krasiński*, Jenerał Dywizyi Gwardyi i Jenerał Adiut: J. C. K. Mości.—Józef *Załuski*, Podpułkow: Gward: kon: i Adiutant J. C. K. Mości—Łucyia *Przerembska*, z linią męzką i żeńską. — Jan *Tarnowski*, Senator Kasztelan.—Jan Kanty *Lubieniecki*.—Adolf *Hussarzewski*.

Baronami:

JWW. Tomasz i Józef *Wyszyńscy*.—Ludwik *Rastawiecki*. — *Kobyliński*, Prezes Kommissyii Woiewództwa Płockiego. — Jgnacy *Stokowski*, Jenerał woysk Polskich.—Józef *Załuski*, Podpułkow: Gwardyi kon: i Adiutant J. C. K. Mości.

Kawalerami Państwa Francuzkiego:

JWW. Franciszek *Schutz*, Pułkownik.

Xiążętami:

Xiążę Antoni *Czetwertyński*, były Kosztelan Bracławski.

Zgodno z Aktami w Archiwum Senatu będącemi zaświadczam, w *Warszawie* dnia 2 Stycznia 1820 roku.

M. *Ocicki*.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

z Berlina, 4 Stycznia.

W numerze dzisieyszym gazety tuteyszey urzędowey czytamy między innem co następuie:

»Jenerał porucznik *Pirch* 2, znowu wstępuie do służby czynney w tymże stopniu i mianuie się naczelnym rządzcą wszystkich zakładów naukowych woiennych.

Ministrowie państwa *Beyme* i Baron *Humbold*, nayłaskawiey uwolnieni zostali od wszelkich obowiązków teraznieyszych do nastąpić maiącego nowego ich uplacowania.

Wszystkie sprawy w wydziale sprawiedliwości, któremi zarządzał dotychczas minister *Beyme*, poruczone zostały osobney kommissyi, działaiącey pod przewodnictwem kanclerza Xiążęcia *Hardenberga*. Co się zaś tycze główney inspekcii nad iuryzdykcyiami sądowemi w rozmaitych prowincyiach, która dotychczas należała do ministra *Beyma*, ta odtąd należeć będzie do ministra sprawiedliwości *Kircheysen*. Tym czasem pomieniony minister *Beyme* trudnić się będzie przeyrzeniem praw.

Wydział ministerstwa spraw wewnętrznych dotychczas należący do Barona *Humbolt*, odtąd znowu należeć będzie do ministra *Schukmann*, a departament Neuschatelski powraca do kanclerza państwa.

Zresztą sprawy kommissyi, którą Król urządził dla urożenia maiącey nastąpić konstytucii znacznie postępuią, i kommissarze czynnie się zaymuią pomimo uwolnienie od obowiązku Barona *Humbold*.

Niemcy.

z Wiednia 1 Stycznia.

W pismach prywatnych z Linz pod dniem 26 z. m. czytamy, że w skutek nagłey odmiany powietrza i wielkiego ciepła, śniegi zupełnie stopniały i rzeka Dunay wezbrała 15 stop wyżey zwyczaynego swego koryta. Przy wysyłaniu poczty woda zawsze się iescze powiększała. Już pięć arkad mostu były zniesione bystrym iey pędem. Wszelka kommunnikacija między miastem i okolicami ustała.

Z przyczyny wybrzeżenia rzek rozmaitych poczty: Paryzka, Hollenderska, Nurenbergska i inne znacznie się tu spóźniły.

Od brzegów Menu, 4 *Stycznia.*

Akademiia nauk Muncheńska otrzymała wiadomość, że w Mittenwalde (w obwodzie freisingenskim) dnia 20 z. m. o godzinie 7 minucie 50 zrana dało się czućdosyć mocne trzęsienie ziemi. Skierowane było z północy ku południowi i trwało ośm sekund. Wstrząśnienie było także mocne iak w Kwietniu roku zeszłego: Wszystkie sprzęty i obrazy na ścianach znacznie się wahały, a ptaszki w klatkach mocno się biły. Przy tem wiatr lekki powiewał z południa.

Francija.

z Paryża, 1 *Stycznia.*

Była Królowa Hiszpańska przybyła w tych dniach do Peryża i stanęła w pałacu swoim na przedmieściu St. Germain.

Ciągnienie kanału łączącego Ren z Rhonem za pomocą rzeki Dubs czynnie się dokonywa. Przedsiębiercy obowiązali się skończyć go w ośmnaście miesięcy.

Xiężne nasze i inne znakomite damy zakończyły rok przeszły dobroczynnością. Pani *La Tour-du-Pin* założyła pracownię dla ubogich szwaczek, haftownic i innych kobiet utrzymuiących się z pracy rąk swoich, Tam one znayduią zawsze robotę, płacę i wyżywienie. Uczęstniczki tego zakładu dołaczaią i roboty własno ręczne, które razem z robotami ubogich kobiet przedaią się publicznie i ostatnia tego rodzaiu przedaż odbyła się w obecności licznego zgromadzenia. Te przedmioty wszystkie drogo przedane zostały, a szczególnie roboty własno ręczne Xiężney d' *Angouléme* i *Berri,* o które każdy z obecnych dobiiał się, i iak naydrożey płacił. Summa która ztąd wpłynęła będzie pierwszym tego zgromadzenia funduszem. Obie pomienione Xiężne kupiły przy tem zdarzeniu robot ubogich kobiet za 20,000 franków.

Pan *Tauffous* ieden z nayzamożnieyszych obywateli i nayznakomitszych budowniczych w Poissi, który niegdyś przedsiębrał dostarczenie żywności dla woysk sprzymierzonych we Francii, kazał zrobić machinę żelazną, za pośrednictwem którey w przeciągu roku można zmleć 20 lub 25 tysięcy worów zbóża. Machina ta działa z pomocą wody i kosztuie 200,000 franków.

Anglija.

z Londynu, 29 *Grudnia.*

Na posiedzeniu parlamentu wyższego odbytem w dniu 29. z. m. czytano po trzecikroć bill o stęplowaniu gazet. Główny sędzia Lord *Elenborugh* powiedział przy tem zdarzeniu, że ten srodek sciąga się tylko do takich pism, które podbudzaią bunty i szemranie między klassą pospólstwa. Utrzymywał nadto że klassa ta niepotrzebuie polityczney wolności druku; niewidzi bowiem w tem naymnieyszey korzyści, czy się znaydą lub nie politycy między tkaczami, przędziarzami i innemi tego rodzaiu ludzmi.

W pismie iednem z Neukastel czytamy co następuie: »Codzień oczekuiemy z niecierpliwością gazet londyńskich, a to aby się dowiedzieć co też dzieie się w naszem mieście; pomienione bowiem gazety częstokroć o takich donoszą nam okolicznościach, o których tu mieszkaiąc nic niewiemy.

Hiszpanija.

z Madrytu, 25 *Grudnia.*

Kommunikaciia między tą stolicą i Kadyxem rospocznie się z dnia 2 Stycznia, a kommunikacie morskie nastąpią zaraz po zniesieniu Kwarantan.

Donoszą z Kadyxu pod datą 28 Listopada, że otrzymano iuż tam rozkazy aby 6000 woyska iak nayrychley wyślano do Ameryki. Ta wiadomość czyni wielkie wrażenie na mieszkańcach.

Włochy.

27 *Grudnia.* Zboże w państwie kościelnem zawsze iescze iest tanie i przedaie się go tak mało, iż obywatele niemaią czem opłacić podatków. Podobneż wiadomości odbieramy i z Sycylii.

Domownicy Xiężney *Wallii* zostawieni w Pezaro nierychło oczekuią iey powrótu, a przynaymniey nieczynią żadnego przygotowania do iey przyięcia.

W Petersburgu.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.